

Tweede Kamer der *Staten-Generaal*
Tav de vaste Kamercommissie Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
Postbus 20018
2500 EA Den Haag.

Onderwerp : inbreng 27.000 brandweerlieden op reactie minister van BZK Besluit VR

Datum : 25 september 2009

Geachte leden van de commissie BZK,

Wij hebben kennis genomen van de antwoorden van de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) betreffende uw inbreng over het Besluit Veiligheidsregio's in de zogenaamde voorhangprocedure. De minister houdt vast aan de mogelijkheid af te wijken van landelijke normgetallen voor voertuigbezettingen en opkomsttijden.

Kern van ons bezwaar

In artikel 3.1.5 krijgt het bestuur van de veiligheidsregio dan wel het college van burgemeester en wethouders de mogelijkheid om af te wijken van de standaardbezettingen van basisbrandweereenheden.

In artikel 3.2.1 en 3.2.3 krijgt het bestuur van de veiligheidsregio (niet de colleges van burgemeester en wethouders!) de mogelijkheid af te wijken van de norm voor opkomsttijden en stelt de maximale opkomsttijd vast op 18 minuten.

Leeswijzer

In deze brief bespreken wij achtereenvolgens de consequenties van de door de minister voorgestane uitzonderingen op bestuurlijke daadkracht, op het doorbreken van de samenhang tussen opkomsttijden, Bouwbesluit en kazernedichtheid, op burgerveiligheid, op veiligheid van brandweerlieden en op financiën. Wij geven tot slot een samenvatting. In de bijlage wordt ingegaan op een aantal argumenten van de minister en vindt u de beschrijving van de Commissie Oosting over het operationele optreden van de Brandweer Enschede bij de brand bij het vuurwerkbedrijf in 2000.

Daadkracht

Er was **1** landelijk rekenmodel. Daarin werd de kazernedichtheid en de bezetting van de basisbrandweereenheid (wij noemen dat in ons vakjargon de 1ste lijnstankautospuiter) berekend en geregeld. Dat werd landelijk aangestuurd. Iedere burger kreeg een rechtmatig niveau van zorg. Ieder brandweerkorps gebruikte hetzelfde model. Inmiddels zijn er al **2** rekenmodellen.

Vervolgens wordt nu de deur opengezet van één landelijke arena naar meer dan **25** subarena's waarin er allerlei verschillen in voertuigbezetting en opkomsttijden gaan ontstaan. In deze tijd van crisis lijkt dit geen krachtig bestuurlijk signaal naar de burgers en brandweer. Integendeel, er ontstaat een beeld van versnippering en verspilling.

“Eén landelijk project ter ondersteuning van alle lokale en regionale processen”, dat zal iedereen steunen. Dat is, volgens ons, een signaal van een krachtig landsbestuur.

Samenhang opkomsttijden, kazernedichtheid en Bouwbesluit

In het verleden is er een vaste relatie gelegd tussen de bezetting van de 1ste basisbrandweereenheid en de kazernedichtheid. De Handleiding Brandweezorg gaat uit van een minimale bezetting van 6 personen en een maximale opkomsttijd van 15 minuten¹.

Indien de minister de opening biedt naar minder mensen op de 1ste basisbrandweereenheid, moeten er logischerwijze meer kazernes komen om de 1ste slagkracht te leveren die nodig is om een redding / blussing / hulpverlening snel, adequaat en veilig uit te voeren. Het is, óf het één, óf het ander.

Daarbij komt dat het Bouwbesluit (preventiemaatregelen voor elk bouwwerk) uitgaat van een 1ste lijnsop treden van een basisbrandweereenheid met 6 personen. Minder mensen betekent minder slagkracht en daarmee een verstoring van de zgn. wettelijke veiligheidsbalans tussen repressie en preventie. Het verminderde brandveiligheidsniveau zal dan moeten worden gecompenseerd met meer preventieve maatregelen.

Burgerveiligheid

De burgers hebben recht op uniformiteit. Het kan volgens ons niet zo zijn dat in de ene regio of gemeente er binnen 8 minuten hulp voor de deur staat met 4 personen en in de andere met 6. Met 4 personen kun je niets tot dat het 2de voertuig gearriveerd is. Dat duurt, afhankelijk van de kazernedichtheid, nog eens 4-8 minuten. Dus pas actie na 12-16 minuten. Over de eventuele taferelen die zich voor zo'n brandende woning afspelen, zullen wij maar niet spreken.

Het is overigens volstrekt overbodig om regionale besturen de mogelijkheid te bieden om af te wijken op basis van een risicoprofiel. Dit is immers vast onderdeel van het berekenen van de opkomsttijden. De preventieve voorzieningen van elk bouwwerk worden opgenomen in het model.

In dit kader verwijzen wij met grote schroom naar de ramp in Enschede. De commissie Oosting is in haar rapport van oordeel dat de afwijking van de landelijke norm bij de eerste inzet te groot was. De eerste tankautospuiter kwam met 4 personen, de ladderwagen met 1 persoon binnen de norm 6 minuten ter plaatse. De tweede tankautospuiter met 3 personen en later dan de beoogde 8 tot 10 minuten. "Hiermee is er sprake van een onderbezetting die zich gemakkelijk kan hebben gewroken", aldus de Commissie Oosting. In de bijlage vindt u de betreffende passages uit het Rapport Oosting.

Eigen veiligheid brandweerlieden

Minder personeel op een basisbrandweereenheid is een tegenstelling in zichzelf. Het is onmogelijk om met 4 personen op een verantwoorde wijze voor eigen veiligheid adequaat een redding uit te voeren bijvoorbeeld achter, boven of onder een brand. Per definitie zal dit leiden tot volstrekt onverantwoorde veiligheidsrisico's voor de burger en de optredende brandweerlieden.

Ook verwijzen wij hier met grote schroom naar de ramp in Enschede waar 4 collega's omgekomen zijn. Er is, hoe dan ook, met te weinig personeel uitgerukt en dat heeft invloed gehad op het verloop van de aanpak van de vuurwerkbrand die in een ramp eindigde.

---

¹ De Leidraad Brandweezorg laat die 15 minuten ongemotiveerd los en maakt er 18 minuten van en gebruikt een andere rekenmethodiek dan de Handleiding Brandweezorg. Verschillen in rekenmethoden zorgen voor veel verwarring in het land; methode A kazerne open en methode B kazerne dicht.

Financiën

Eén landelijk project of meer dan 25 projecten in de gemeenten of veiligheidsregio's? Onze keus is inhoudelijk duidelijk. Echter in deze tijd van grote financiële krapte willen wij dit facet toch ook belichten. Dit gaat naar onze inschatting onnodig tientallen miljoenen euro kosten. En waar moeten die vandaan komen? Van de werkvloer? Of minder rood op straat dan maar?

De minister heeft bij het Veiligheidsberaad aangedrongen om naar **1** landelijke rekenmethode en verwezen naar het RIVM. Opmerkelijk is het dit niet echt in lijn met de wens van de Tweede Kamer. De minister wijst op de regionale verantwoordelijkheid en men kan alsnog kiezen uit 2 rekenmodellen. Het is een vrijblijvende aanbeveling geworden waar wij niet veel van verwachten.

Antwoorden minister

De minister gaat in haar antwoord in op vele vragen. Naar dat wij waarnemen, gaat zij in haar antwoorden verder dan in de MvT van het Besluit staat. Bijvoorbeeld bij de toelichting op de voertuigbezettingen worden meer motieven gegeven dan in het Besluit zelf. Het lijkt erop alsof het lokale en regionale bestuur meer ruimte gegeven wordt dan oorspronkelijk de bedoeling was. Dit staat haaks op de bedoeling van het Besluit namelijk het creëren van uniformiteit in lokale brandweezorg o.a. ten behoeve van de rampenbestrijding.

Samenvatting

Wij pleiten als beroeps en vrijwillig brandweerpersoneel dat er **1** landelijk project komt in plaats van meer dan **25** experimenten die veel disharmonie zullen opleveren, onnodige verscheidenheid voor burgers geven, de onveiligheid voor brandweerlieden kunnen verhogen en tot verspilling leiden.

Om de samenhang te bewaren met huidige kazernedichtheid en het Bouwbesluit pleiten wij voor één rekenmodel in combinatie met één landelijk dekkingsplan, dat wordt ontwikkeld en beheerd door het RIVM. Een uniform model ter ondersteuning van lokale en regionale processen; zoals in het verleden.

Concreet: wij adviseren u het uitzonderingsartikel 3.1.5 uit het Besluit VR te schrappen en de artikelen 3.2.1 t/ 3.2.4 zo in te richten dat er **1** landelijk rekenmodel komt, met **1** landelijk dekkingsplan komt met **1** beheerder (RIVM) waarbij er maar **1** sluitend landelijk registratiesysteem wordt ingericht waarbij de bestaande CBS systematiek wordt gehandhaafd.

Wij tekenen met de meeste hoogachting namens de 27.000 brandweerlieden in Nederland en zijn graag bereid tot nadere toelichting

R. Kuin ABVAKABO FNV

Cees van Beek VBV

Juan Schot CNV PZ

Barry Douma BVB Amsterdam

BIJLAGE BRIEF VOERTUIGBEZETTINGEN IN COMBINATIE MET KAZERNEDICHTHEID

Stap voor stap geven wij onze reactie op de motivering van de minister in haar brief van 1 september jl. en de bijlage van antwoorden over voertuigbezetting en opkomsttijden (kazernespreiding). Uitgangspunt is dat wij hierbij hanteren zijn zogenaamde maatgevende uitrukken en niet de bevrijding van een burger uit de lift of een kudde schapen op de weg.

1. De minister stelt dat de Leidraad in nauwe samenwerking met de branche tot stand is gekomen. Geen enkele vakorganisatie, vakbond of vakvereniging is hierbij betrokken geweest.
2. De Leidraad Repressieve Brandweezorg verschilt van de Handleiding Brandweezorg die genoemd wordt in het Besluit. Beide gebruiken een ander rekenmodel dat van elkaar verschilt. Bij de totstandkoming van de Leidraad zijn de verschillen nooit bestuurlijk inzichtelijk gemaakt; laat staan bekrachtigd.
3. De door het Bouwbesluit geëiste preventiemaatregelen zijn in elk bouwwerk afgestemd op een optreden van 6 personen. Al die preventiemaatregelen worden verwerkt in het rekenmodel dat resulteert in slagkracht per verzorgingsgebied. Het ene gebied vraagt **1** TS met 6 personen; het andere vraagt om **2** TS'en met 7 personen en een hoogwerker voor redding.
4. Er wordt gesproken over andere knelpunten op te lossen: wat wordt hiermee bedoeld?
5. Hulpverleningsactiviteiten vragen ook minimaal 6 personen. Daarmee bedoelen wij tbv een maatgevende hulpverlening zoals aanrijding op straat, provinciale of rijksweg. Ons hele optreden bij het open knippen van een of meerdere auto's is gebaseerd op minimaal 6 personen per basisbrandweereenheid. Wij vroegen ons af waar de genoemde noodzakelijke flexibiliteit nu gaat helpen?
6. Praktijkoplossingen die worden aangedragen, hebben wij nagegaan bij onze leden.
  - i. Leeuwarden: geen enkel initiatief op dit gebied.
  - ii. Utrecht: pilot is reeds jaar afgelopen en geen verdere actie door management.
  - iii. Delft: men rukt niet met 4 man maar met 12 brandweerlieden tegelijkertijd uit naar het brandadres, verdeeld over 3 voertuigen.
  - iv. Oostzaan: vanwege personeelskrapte rukt men met 2 keer 4 uit. Er worden dus tegelijkertijd twee T'S-en gealarmeerd. Ter plaatse zijn er dus minimaal namelijk 8 personen in plaats van 6.
  - v. Westerscheldetunnel: men rukt tegelijkertijd uit met 4 personen in het Snel Interventie Voertuig (SIV) en 2 personen in de Schuimblusvoertuig (SB) en Hulpverleningseenheid (HV). Samen een inzet eenheid van minimaal 6 man. Inclusief de alarmering van een TS met 6 man van een andere post.
  - vi. Almelo: geen terugmelding van onze leden ontvangen.

Samengevat: altijd minimaal 6 personen en vaak meer. Specialismen als tunnelbrandbestrijding kan geen norm zijn voor de brand met redding in een bouwwerk. Het gaat er hier overigens niet over of vrijwilligers of beroeps tevreden zijn met lokale oplossingen maar welke slagkracht is er nodig voor een maatgevende brand en hulpverlening voor een burger en het bedrijfsleven.

7. De redenering van de duikeneenheid kunnen wij niet helemaal volgen. Immers ook aan een redvoertuig ligt eenzelfde lokale of regionale risico-inschatting ten grondslag (artikel 3.1.3).
8. Datzelfde geldt voor de grijpredding. Dat is **1** van de 4 taken genoemd in de Leidraad en waarvan er al 3 in het Besluit vermeld staan. Gewoon toevoegen in het Besluit. Dat is onze werkelijkheid.

3 Het brandweeroptreden vanaf de eerste brandmelding tot aan de fatale explosies

3.1 Inleiding

Rond 15.00 uur komen de eerste meldingen van brandjes en van knallend vuurwerk binnen bij het regionaal meldcentrum (RMC) van de politie en bij de regionale alarmcentrale (RAC) van de brandweer. Vanaf 15.03 uur worden vijf brandweereenheden en de officier van dienst (OvD) gealarmeerd door de RAC.

De eerste brandweerauto, een tankautospuiter (de TS-649) met vier brandweermannen, is om 15.08 uur ter plaatse. Binnen twee minuten volgt de OvD, en tien minuten later zijn nog drie tankautosputters en een autoladder ter plaatse. Naast de negentien brandweermannen die met deze voertuigen zijn aangekomen, arriveren nog eens vijf brandweermannen op eigen gelegenheid bij de Roomweg. In totaal zijn 24 brandweermannen bij de bestrijding van de brand betrokken voordat deze rond 15.30 uur escaleert. Van hen komen er vier om het leven, te weten de bevelvoerder en de eerste man van de aanvalsploeg van de TS-649, de eerste man van de aanvalsploeg van de TS-645 en de bevelvoerder van de TS-647.

In dit hoofdstuk wordt het optreden van de brandweer in het halfuur vóór de fatale explosies besproken. Daarbij komt ook de vraag aan de orde of de brandweer de ramp had kunnen voorkomen. Tevens wordt kort aandacht besteed aan het optreden van de politie en van het ambulancepersoneel.

3.2 Alarmering, uitruk en bezetting brandweereenheden

De alarmering van de brandweereenheden door de RAC verloopt naar behoren. Een opvallend punt is wel dat bij de RAC langere tijd onduidelijkheid bestaat over de naam en de precieze locatie van het bedrijf. Door de zichtbare rookontwikkeling en door de vuurwerkknallen levert dit echter geen problemen op.

Ook de opschaling verloopt goed. Dit is mede te danken aan de bevelvoerder van de TS-649 die de RAC nog voor aankomst bij de Roomweg verzoekt om twee extra eenheden te alarmeren.

Als richttijd voor het uitrukken vanuit de brandweerkazerne geldt een tijd van twee minuten, gerekend vanaf het moment van alarmeren. De snelheid van uitrukken na alarmering door de RAC voldoet voor vier van de vijf eenheden aan deze richttijd.

Voor de aankomsttijd op de plaats van het incident gelden de volgende normen: 5-6 minuten voor de eerste tankautospuiter en 8-10 minuten voor de tweede tankautospuiter en de autoladder, telkens gerekend vanaf het moment van alarmeren.

De eerste tankautospuiter (TS-649 van de hoofdpst) en de autoladder (AL-651) zijn beide binnen zes minuten na alarmering ter plaatse, maar de tweede tankautospuiter (TS-647) doet er dertien minuten over. De normtijd van 8-10 minuten is daarmee overschreden. Dit is kennelijk het gevolg van de procedure met de opstapplaats in de sectie-Oost. De overige voertuigen zijn binnen de gestelde normen ter plaatse.

Wat betreft de bezetting van de brandweereenheden geldt voor tankautosputters een landelijke norm van zes personen, en voor autoladders een norm van twee personen.

De ingezette eenheden hebben een personele onderbezetting. In afwijking van de landelijke norm van twee personen rukt de autoladder uit met één brandweerman. De tankautospuut TS-649 van de hoofdpst rukt uit met vier man in plaats van zes. Ook de bezetting van de tankautospuut van sectie-Oost (de TS-647) wordt in eerste instantie incompleet (met drie personen) ingezet. De tankautospuut van post-Zuid (TS-645) rukt met vijf personen uit, net als de tankautospuut TS-644 van de sectie-Lonneker. Op het terrein voegen zich nog twee brandweermannen bij deze laatste eenheid.

De mate waarin de bezetting per voertuig afwijkt van de landelijke norm is naar het oordeel van de Commissie te groot.

3.3 Het optreden van de brandweer

Het terrein van SE Fireworks aan de Tollensstraat en de posities van de verschillende brandweereenheden zijn in beeld gebracht op het kaartje op het schutblad achterin dit eindrapport.

Met pijlen is aangegeven welke eenheden op welke plaatsen hebben opgetreden.

De ontwikkeling van de brand en de inzet van de brandweer

Bij het betreden van het terrein van SE Fireworks treft de sectie-hoofdpst (TS-649) op meerdere plaatsen brand aan. In verband daarmee moet de inzet vanuit verschillende aanvalspunten en gericht op de verschillende branden plaatsvinden. Met de inzet wordt direct begonnen, zonder gestructureerde verkenning vooraf. De OvD houdt zich niet nadrukkelijk met de concrete brandbestrijding bezig maar richt zich meer op het dirigeren van de aankomende secties naar de diverse branden op en rond het terrein van het bedrijf. De branden lijken op een gegeven moment naar het oordeel van de brandweelieden onder controle. De belangrijkste aanwijzing daarvoor is de signalering van witte rook.

De inzet van de eenheden is intensief. Brandweelieden staan zelfs vanaf de MAVO-boxen en de containers te blussen. Pas op het laatste moment, vlak voor de explosie van container E2, trekt de brandweer zich terug in het belang van de eigen veiligheid. Tot dat moment handelen de eenheden kennelijk vanuit het vertrouwen de brand onder controle te hebben.

Vanuit het perspectief van de leek is het moeilijk te begrijpen dat brandweermannen staan te blussen vanaf boxen en containers die deel uitmaken van het vuurwerkbedrijf. Kennelijk acht de brandweer de gevaarstelling beperkt. Verondersteld mag worden dat de aard van het beroep, de opleiding en ervaring van brandweermensen met zich meebrengen dat zij anders tegen gevaarlijke situaties aankijken dan anderen. Desondanks roept het optreden van de brandweer verschillende vragen op. Deze worden hierna behandeld.

Brandontwikkeling en inschatting van risico's

De vraag naar de risico-inschatting door de brandweer kan alleen worden beantwoord door het brandweeroptreden in verband te brengen met de ontwikkeling van de brand. Vastgesteld moet worden dat de brandweer zich niet bewust is geweest van de risicovolle situatie waarin zij zich bevond. Om de vraag te kunnen beantwoorden of de brandweer zich had moeten of kunnen realiseren dat er sprake was van een risicovolle situatie, dient allereerst de informatiepositie van de brandweermensen voor en tijdens hun inzet te worden vastgesteld. Bepalend voor de informatiepositie van de brandweer voorafgaand aan de inzet zijn de lessen uit de brandweeropleidingen, de kennis voortkomend uit de objectpreparatie, en de kennis over de aanwezigheid van preventieve voorzieningen. Informatieverstrekking door de RAC en systematische verkenning en inschatting van risico's ter plaatse kunnen de informatiepositie gedurende de inzet versterken.

Informatiepositie voorafgaand aan inzet; kennis over het risico-object

De Commissie heeft geconstateerd dat de brandweermensen voorafgaand aan de inzet geen inzicht hadden in de aard van het risico-object. Door de afwezigheid van een aanvalsplan of bevelvoerderskaart voor het bedrijf wisten de brandweereenheden niet wat er, in termen van gevarenklassen, bij SE Fireworks lag opgeslagen en zij beschikten ook niet over informatie over eventuele op het terrein aanwezige preventieve voorzieningen. Gegevens uit de milieuvergunning van SE Fireworks waren evenmin voor de operationele dienst beschikbaar.

Dit informatiegebrek geldt ook voor de Ovd. Dit neemt echter niet weg dat hij degene is die een jaar eerder (in april 1999) in zijn hoedanigheid van officier proactie betrokken is geweest bij de inventarisatie van de externe veiligheidsrisico's van bedrijven in Enschede door het adviesbureau AVIV. Hij heeft toen kennis genomen van de door AVIV geïnventariseerde gegevens over het bij SE Fireworks opgeslagen vuurwerk (onder andere vuurwerk in de klassen 1.1 en 1.3). De Ovd heeft echter aangegeven dat hij zich deze kennis op de fatale dertiende mei niet heeft herinnerd.

Vaststaat dat in de brandweerorganisatie wel degelijk informatie over het bedrijf SE Fireworks aanwezig was. Uit de beschikbare informatie (het AVIV-rapport) valt op te maken dat er in het bedrijf, naast een grote hoeveelheid vuurwerk van de klasse 1.4, ook vuurwerk aanwezig zou kunnen zijn van de klassen 1.1 en 1.3. Het valt de gemeentelijke brandweer van Enschede, bezien vanuit een goede proactie en preventie, aan te rekenen dat deze informatie – daargelaten de vraag of zij correct of volledig was – niet bij de operationele dienst is terechtgekomen. Voor de brandweer relevante object-informatie is doorgaans ook opgenomen in milieuvergunningen. De brandweer van Enschede is echter op geen enkele wijze betrokken geweest bij de aanvraagprocedures die hebben geleid tot de verlening van de verschillende milieuvergunningen aan SE Fireworks. Een dergelijke betrokkenheid was de informatiepositie van de brandweer zeker ten goede gekomen. Dat de brandweer niet betrokken is geweest, valt de Bouw- en Milieudienst van de gemeente Enschede, dan wel zijn voorgangers, aan te rekenen.

Overigens beschikte de RAC niet over objectspecifieke informatie, zodat zij de informatiepositie van de betrokken brandweereenheden niet heeft kunnen versterken.

Informatiepositie tijdens inzet; het feitelijk brandweeroptreden

Dertien van de 24 betrokken brandweermannen zijn aanvullend opgeleid met betrekking tot de hoofdlijnen voor het optreden bij ongevallen en branden waarbij ontplofbare stoffen zijn betrokken. Ook de Ovd heeft deze kennis; hij is immers ook opgeleid tot regionaal officier gevaarlijke stoffen (ROGS).

In de opleidingsmodule voor ROGS komt aan de orde dat bij een brand waarbij sprake is van klasse 1 stoffen, de brandweer van de mogelijkheid uit moet gaan dat er ook klasse 1.1 stoffen bij betrokken zijn. Verkenning of het anderszins verkrijgen van nadere informatie is in zo'n geval noodzakelijk. Hulpverlenende diensten moeten zich dan op minimaal één kilometer afstand van het object in voertuigen opstellen. Wanneer zij zich buiten de voertuigen bevinden, moeten zij zich op minimaal 400 meter van het object gedekt opstellen. Indien er sprake is van brand in of aan een object met de gevarenklasse 1.1 is blussen niet mogelijk, omdat zich elk moment een massa-explosie kan voordoen. De omgeving moet in een dergelijke situatie tot één kilometer worden afgezet. De brandweer kan dan pas optreden als de OvD is gearriveerd. De opleidingsmodule voor onderbrandmeester (bevelvoerder) bevat niet een dergelijke algemene waarschuwing. Ook wordt daarin niet expliciet aandacht besteed aan vuurwerk als gevaarlijke dan wel ontplofbare stof in de klasse 1.

Bij uitruk is het de bemanning van de TS-649 bekend dat het gaat om een brand bij een vuurwerkbedrijf. De centralist van de RAC heeft dat namelijk in zijn bericht meegedeeld. Bovendien kan iedereen zien dat op het betreffende terrein vuurwerk ontploft. Vuurwerk valt in de klasse 1 stoffen. De brandweer diende bij de inzet dan ook rekening te houden met de mogelijkheid dat er ook klasse 1.1 stoffen aanwezig waren op het terrein. Dit had voor de arriverende brandweermensen aanleiding moeten zijn niet direct uitsluitend over te gaan tot de bestrijding van de brand, maar allereerst, althans ook, het terrein grondig te verkennen, in het streven om zo mogelijk te achterhalen, welke vuurwerkklasse(n) op het bedrijf was (waren) opgeslagen. Bovendien had deze kennis ook aanleiding moeten geven tot het ontruimen van de omgeving van SE Fireworks. Daarbij had aan omwonenden en omstanders, aanwezig binnen een straal van ten minste 400 meter van SE Fireworks, moeten zijn verzocht het gebied te verlaten. Daarvoor had de medewerking van de aanwezige politie kunnen worden ingeroepen. Dat (een deel van) het brandweerpersoneel (gelijktijdig of) vervolgens, net als feitelijk is gebeurd, zou zijn aangevangen met de brandbestrijding ligt, gelet op de situering van het bedrijf in een woonwijk, overigens voor de hand.

Dat de bevelvoerder van de TS-649 de hiervoor bedoelde acties in verband met gevarenklasse 1 achterwege heeft gelaten, is naar het oordeel van de Commissie te wijten aan de gebrekkige opleiding van brandweerpersoneel op het punt van gevaarlijke en ontplofbare stoffen, waardoor vuurwerk in de beleving van brandweermensen niet als een mogelijk risicovol product wordt ervaren. Bovendien hebben brandweermensen geen of nauwelijks ervaring met branden bij vuurwerkbedrijven.

Naar het oordeel van de Commissie treft de bevelvoerder op dit punt dan ook geen verwijt.

De Commissie is verder van oordeel dat, los van de hiervoor aangegeven acties in verband met gevarenklasse 1, een verkenning van het terrein de eigen informatiepositie gedurende de inzet had kunnen versterken. Het bedrijfsterrein is op 13 mei echter na de aankomst van de TS-649 niet, althans niet al direct, systematisch verkend. Systematische verkenning van een terrein behoort naar het oordeel van de Commissie tot 'de standaard' van elk brandweeroptreden. Met name op het punt van systematische verkenning moet overigens worden onderkend dat de onderbezetting waarvan sprake was zich gemakkelijk kan hebben gewroken. Doordat de TS-649 was uitgerukt met vier man – van wie de chauffeur bij het voertuig moest blijven – had de bevelvoerder van de TS-649 slechts twee man tot zijn beschikking. Hij was daardoor gedwongen een bijdrage te leveren aan de opbouw van de eerste inzet. Voor het feit dat de bevelvoerder niet direct een systematische verkenning van het gehele terrein heeft uitgevoerd, heeft de Commissie dan ook begrip.

Om 15.10 uur arriveert de OvD op de Tollensstraat. Hij pleegt overleg met de bevelvoerder van de TS-649 en verkent de bunkers aan de achterzijde. Van een systematische verkenning van de gehele opslag is ook dan geen sprake.

Voor de OvD geldt, gezien zijn opleiding, dat hij de acties had moeten ondernemen zoals hiervoor beschreven voor de brandweermensen die als eersten arriveren, te weten het (doen) plegen van een systematische verkenning en het (doen) ontruimen van de omgeving. Dit heeft hij echter niet gedaan.

Naar het oordeel van de Commissie gaven vervolgens ook het gedrag en de uitlatingen van de eigenaren en de medewerker van SE Fireworks aanleiding voor de veronderstelling dat hetgeen was opgeslagen een groot gevaar vormde.

Immers, de mededeling dat er in de ruimtes naast C2 "zwaar evenementenvuurwerk" lag opgeslagen, en de uitlating: "Je moet op het eerste aangebouwde gedeelte letten, want daar zit het grote gevaar, dat kan exploderen", hadden moeten leiden tot het besef dat het (wellicht) niet ging om een brand in een bedrijf met uitsluitend vuurwerk in de gevarenklasse 1.4. Ook het overhaaste vertrek van een van de eigenaren en een medewerker van SE Fireworks omtrent 15.21 uur had naar de mening van de Commissie moeten worden opgevat als een signaal voor mogelijk naderend onheil.

Gelet op het voorgaande is de Commissie van oordeel dat het brandweeroptreden op 13 mei 2000 bij SE Fireworks op de punten verkenning en ontruiming van de omgeving niet toereikend is geweest.

Het beschikbare onderzoekmateriaal van de Commissie laat intussen niet een stellige uitspraak toe over de vraag of een systematische verkenning er toe zou hebben geleid dat verdere escalatie had kunnen worden voorkomen. Immers, dat veronderstelt dat de brand tussen de containers E2 en E15 dan zou zijn ontdekt, en bovendien zo tijdig dat de dan gevolgde bestrijding van die brand zou hebben voorkomen dat de doorslag ervan naar de inhoud van de container E2 nog niet zover was gevorderd dat het proces in die container niet zou zijn uitgemond in een explosie. Verder is het niet zeker of ontruiming van de omgeving van SE Fireworks direct na aankomst van de eerste brandweereenheid ertoe zou hebben geleid dat het publiek op het moment van de explosies al op voldoende afstand zou zijn geweest.

3.4 Alarmering en inzet politie en ambulances in het eerste halfuur

Alarmering politie en ambulances

Bij elke uitruk van de brandweer wordt de politie gewaarschuwd. De centralist van de RAC dient te beoordelen of het nodig is een ambulance te waarschuwen.

Indien een ambulance wordt gewaarschuwd, dient deze binnen vijftien minuten ter plaatse te zijn. Vervolgens behoort de bemanning van deze eerste ambulance een inschatting te maken van de noodzaak extra ambulances te laten komen.

Na de aankomst van het eerste surveillancevoertuig van de politie om 15.04 uur worden steeds meer politiemensen naar de Tollensstraat gestuurd. Het RMC doet om 15.19 uur via de mobilfoon de oproep "Iedereen naar de Roomweg".

De RAC verzoekt de CPA om 15.11 uur om een ambulance; de eerste ambulance is om 15.16 uur ter plaatse. De bemanning van deze ambulance verzoekt de CPA om 15.20 uur om een tweede ambulance en om een officier van dienst-geneeskundig (OvD-G).

De Commissie stelt vast dat bij de alarmering van politie en ambulances de juiste inschattingen zijn gemaakt en dat deze alarmering volgens de geldende procedures is verlopen.